

**Oponentský posudok na habilitačnú prácu- monografiu habilitanta JUDr. Ondreja
Laciaka, PhD.**

„Právo na obhajobu a jeho podoby v trestnom konaní“

Teoretické a praktické východiská zvolenej témy:

Autor má za cieľ zanalyzovať aplikáciu a niektoré podoby realizácie práva na obhajobu v trestnom konaní, reflektujúc právny poriadok Slovenskej republiky, právo Európskej únie, ale aj rozhodovaciu činnosť súdov a právne doktríny. Autor sa pokúša poskytnúť pohľad na jednu zo základných zásad resp. základných práv trestného konania, ktorým je právo na obhajobu a to najmä optikou advokáta, resp. obhajcu so zameraním na možné úskalía, riziká, ktoré môžu ohroziť alebo sťažiť výkon práva na obhajobu v jednotlivých štádiách trestného konania. Najmä európske právne normy a rozhodnutia európskych justičných orgánov sú podľa autora veľakrát jazýčkom na váhach, ktorý rozhodne, či prišlo k procesnému pochybeniu. Na priznanie procesných práv a realizáciu trestného konania v plnom súlade s platným právom národným, európskym a medzinárodným, je nevyhnutné tieto pramene poznať.

Vedecká monografia má podľa autora za cieľ zanalyzovať aplikáciu a niektoré podoby realizácie práva na obhajobu v trestnom konaní reflektujúc právny poriadok Slovenskej republiky, právo Európskej únie, ale aj rozhodovaciu činnosť súdov a právne doktríny, ktoré veľakrát subjekty aplikačnej praxe dostatočne nepoznajú.

Téma, ktorú si autor zvolil je pomerne náročná avšak veľmi aktuálna. Kladne je potrebné hodnotiť, že autor spracúva tému, ktorá je v slovenskej trestnoprocesnej teórii spracovaná ojedinele. Autorov počin tak predstavuje ucelené systematické dielo, ktoré posúva odbornú diskusiu k tejto téme ďalej.

Formálne spracovanie monografie:

Samotná práca ma 118 strán a člení sa na 6 časti, doplnených úvodom a záverom, zoznamom použitej literatúry, zoznamom použitých skratiek

Prvá časť má teoretický charakter, v rámci jednotlivých kapitol autor rozoberá právny základ práva na obhajobu z pohľadu charakteristiky jednotlivých prameňov, v ktorých je toto právo ukotvené. Autor v tejto časti taktiež pravidelne cituje judikatúru.

Druhá časť sa venuje analýze samotného obsahu práva na obhajobu, resp. podrobnému popisu jeho zložiek.

Tretia časť sa zaoberá realizáciou práva na obhajobu v predsúdnom konaní. Systematika tejto časti kopíruje systematiku Trestného poriadku. Autor detailne rozoberá zložky práva na obhajobu jednak v predprípravnom konaní, ale taktiež realizácii práva na obhajobu v prípravnom konaní, pričom táto kapitola sa ďalej člení na podkapitolu zaoberajúcu sa obsahom práva na obhajobu. Kladne hodnotím, že autor pracuje a do výkladu zahŕňa aj relevantnú judikatúru. Pozitívne hodnotím autorov pokus o praktické poňatie výkladu, čomu zodpovedá aj členenie jednotlivých kapitol, ktoré sú rozdelené zrozumiteľné a prehľadne v zmysle zásady od všeobecného k špeciálnemu.

Štvrtá časť sa venuje právu na obhajobu v štádiu konania pred súdom. Táto časť rozoberá inštitúty ako favor defensionis, otázky spojené s inštitútom vyhlásenia obžalovaného, či problematiku zásady kontradiktórnosti. Aj v tomto prípade platí, že autor pracuje a do výkladu zahŕňa do svojej práce relevantnú judikatúru vrátane tej európskej. Vo vzťahu k vnútornému členeniu kapitol, autor dodržiava systematiku a členenie, ktoré si zvolil v predchádzajúcich častiach.

Piata časť sa zaoberá výkonom práva na obhajobu v prípadoch výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody, alebo výkonu väzby, ako zásahov do osobnej slobody jednotlivca, pri ktorom sa výrazne obmedzujú i jeho reálne možnosti výkonu obhajoby. Aj táto kapitola je spracovaná na kvalitnej úrovni a závery, ktoré formuluje sú odôvodnené.

Posledná kapitola, ktorú tvorí šiesta časť monografie sa zaoberá novým fenoménom v trestnom práve, ktorým je trestná zodpovednosť právnických osôb. Pričom autor v súlade s témou monografie zameriava svoju pozornosť na výkon práva na obhajobu právnickej osoby. Poukazuje na určité riziká a úskalia súčasnej úpravy obhajoby obvinených právnických osôb.

Autor v prevažnej miere používa vedecké deskriptívne metódy, metódu komparácie, doplnenú o metódy logickej indukcie a dedukcie.

Obsahové spracovanie habilitačnej práce:

Obsahovo je práca napísaná na dobrej úrovni. Autor formuluje závery, ktoré sú odôvodnené a pre túto oblasť trestného práva typické. V zásade je možné konštatovať, že autor hodnotí súčasnú právnu úpravu jednotlivých zložiek práva na obhajobu z pohľadu obhajoby a konfrontuje súčasný stav *de lege lata* s judikatúrou a európskymi prameňmi. Z takto spracovanej analýzy autor následne pomenúva a formuluje riziká a úskalia výkonu práva na obhajobu v jednotlivých štádiách trestného stíhania.

Vysoko hodnotím praktický štýl písania monografie, ktorá ale spĺňa jej vedecký prínos pre teóriu trestného práva procesného. Pre mňa osobne predstavuje publikácia zároveň aj určitú

prehľadnú a praktickú rukovať práva na obhajobu a osobne sa domnievam, že i toto bolo ambíciou autora. Autor využíva judikatúru a taktiež zahraničnú literatúru v nadštandardnej miere.

Hoci práca nie je až tak rozsiahla (118 strán), vzhľadom na pomerne veľký počet rozoberaných inštitútov práva na obhajobu je potrebné pozitívne hodnotiť snahu autora o dosiahnutie určitej komplexnosti spracovania danej problematiky.

Ku kvalite práce nepochybne prispela dobrá práca autora s odbornou zahraničnou literatúrou a najmä s množstvom prameňov tzv. trestného práva Európskej únie a citácie rozhodnutí európskych súdov.

Ako oponent sa s niektorými habilitantovými názormi nestotožňujem, avšak sú podložené a odôvodnené. Z môjho pohľadu ide skôr o názory podnecujúce odbornú diskusiu na túto tému, ktorú možno len uvítať, nakoľko absentuje v tejto oblasti dialóg na tému práva na obhajobu a jeho úlohe v trestnom konaní, ako súčasti európskej kultúry. Záverom môžem konštatovať, že cieľ práce tak ako si autor vymedzil v monografii, sa mu podľa môjho názoru podarilo splniť.

Záver:

Na základe hore uvedeného konštatujem, že habilitačná práca- monografia JUDr. Ondreja Laciaka, PhD. s názvom *“Právo na obhajobu a jeho podoby v trestnom konaní”* je spracovaná po formálnej a obsahovej stránke na požadovanej úrovni, predpísanej pre tento druh práce. Vzhľadom na uvedené, po úspešnej obhajobe habilitačnej práce a vedeckej rozprave k otázkam, ktorá nasleduje

o d p o r ú č a m,

aby habilitačná komisia navrhla udeliť JUDr. Ondrejovi Laciakovi, PhD. titul docent v odbore

3. 4. 7. Trestné právo.

Otázka:

1/ Aký je názor habilitanta na postupnú elektronizáciu trestného stíhania a tým i elektronizáciu obhajoby (napr. s prihliadnutím na trestnú zodpovednosť právnických osôb a uvažované doručovanie písomností do tzv. dátovej schránky subjektu)?

2/ Aký je názor habilitanta na to, že výkon procesných práv subjektu v trestnom stíhaní nesmie byť v rozpore so základným účelom trestného stíhania resp. mať, znemožňovať a neúmerne ho predlžovať, čím môže dochádzať k porušeniu článku 3 a článku 8 Dohovoru a tom základe, *že štát zlyhal v prijatí efektívnych, jasných a včasných opatrení viesť efektívne vyšetrovanie vecí (S.J. proti Chorvátsku, M.T. a S.T. proti SR, M.C. proti Bulharsku, A. proti Spojenému Kráľovstvu, E. proti Spojenému kráľovstvu)?*

V Bratislave, dňa 09. 09. 2019

Doc. JUDr. Marek Kordík, LL.M., PhD.,
Právnická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave